

VIENTYBĖ

78 M. 25N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1964 M. LIEPOS (JULY) 9 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Naujų knygų belaukiant... nuolatinė Stepono Kairio lankytoja Pranė Lapienė su autorium varto jau išėjusios knygos puslapius.
E. Šulaičio nuotr.

Steponas Kairys rašo apie tautos vadą

EDVARDAS ŠULAITIS

Vienintelis laisvame pasaulyje teyvenantis Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras inžinierius Steponas Kairys-Kaminskas šiuo metu ramiai leidžia senatvės dienas senelių prieglaudoje Smithtown'e prie New Yorko ir rašo trečiąjį atsiminimų tomą, plačiai gvilvendamas vadina "vadistinį periodą."

Teko aplankyti šį Lietuvos tautai nusipelnusį asmenį jo kukliame kambarėlyje, kurį lietuviai nedažnai užklįsta. Pasinaudodamas visuomenininkės Pranės Lapienės (dažnos Kairio lankytojos) pasifilymu, birželio mėnesio viduryje kartu su ja nukeliavau į nuošalų, medžiais apaugusį Smithtown, N. Y. miestelio rajoną. Čia ant mažučio kalnelio radome pastatą, pavadintą Villa Mon Repos Health Retreat.

Mus pasitikęs savininkas aiškino, jog dabar jis kiek pakeičia savo "biznį" ir užsiliminės ne vien tik senelių priežiūra, bet ir rūpinasis jaunesniųjų žmonių sveikata. Aprodė visus naujus įrengimus, kuriais bandys "įpūsti" savo klientams sveikatos. Pakeitus biznio pobūdį, savininkas išsakė nemažą senelių, ta-

čiau inž. Kairį, kaip "gerą" gyventoją, žadėjo pasifikti ir toliau.

Užlipę į inž. Kairio kambarį, radome jį beskaitantį New Yorko vokiečių dienraštį. Ant stalo — įvairių knygų, keli žurnalai, kiek nugerta vyno bonka. Prie šių daiktų tuojau pristungia plaukštė gėlių iš Lapienės daržo.

POKALBIS SU NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNATARU

Tuojau užsimezga kalba. Mūsų pokalbininkas kalba noriai ir drąsiai. Lapienės teigimu, prieš metus dar jo nuotalka buvo kiek blogesnė, bet pamažėl taisosi. Regėjimas yra puikus ir mums kai ką paskaito be akinų, taip pat ir girdėjimas pakenčiamas. Labai gražus yra Kairio bratizas, ką patiriame, pamatę iš stalčiaus ištrauktą rankraščių plaukštą, kur jis daugumoje rašo apie "Tautos Vadą."

Klausime apie atsiminimų rašymą. Ši trečioji knyga lietau lietuviams gal įdomiausias, o taip pat ir labiausiai ginčų keliančius laikus. Čia bus sutelkta medžiaga apie demokrati-

nių seimų laikotarpį, 1926 metų perversmą, Smetonos valdymo laikus, jo pasitraukimą iš Lietuvos. Bendrai imant, apie "vadistinį periodą."

Zinoma, buvusio Lietuvos prezidento Kairys nesiruošia piešti maloniam spalvomis, nes, jo žodžiais, "Smetona nutraukė bet kokius ryšius su demokratinėmis tendencijomis." "Tautos Vada" (taip norėjo pavadinti naująsįjį savo atsiminimų tomą, bet pagalojo, jog šiam asmeniui gal būtų suteikta per daug garbės) jis gerai pažinojo dar iš progimnazijos laikų, bet vėliau, kada anas atsisėdo į aukštą sostą, policijai buvo įsakyta inž. Kairio visai neprileisti prie Prezidentūros.

IEŠKO LITERATŪROS

Inž. Kairys nusiskundė, jog atsiminimų baigimui labai trūksta šaltinių. Čia jis nurodė eilę leidinių, kurie yra labai reikalingi: agr. Musteikio "Lietuvos žemės ūkis ir statistika", "Lietuviškos novelos" (Pagrindinių įstatymų rinkinys), 1920 m. konstitucijos tekstas, Žemės reformos įsta-

Tęsiama 12 psl.

MES VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Prisimenu pirmąjį Amerikos lietuvių seimą Philadelphijoje 1906 metais, Amerikos tėvo Washingtono gimtadienį. Po griausmingu balsu pasakyto dr. Šliūpo oratoriško pasveikinimo, man, tada 8-ųjų metų berniukui, teko atlikti tuo metu madoje buvusią "deklamaciją" — Vaičiūčio Žalgirio kovos "Nustojo griaut ir baupt kanuolės." Vos tik šią pirmąją eilutę išstariau, salėje praplūpo juokai: Vaičiūčio žodžiai kaip tik puikiai atitiko tarpsnį po tik ką girdėto dr. Šliūpo "griausmo." Lietuvos socialdemokratų atstovu tada save prisistatęs A. Žagaras (Kišonas) po deklamacijos mane pasišaukė ir davė visą kvoterį (tais laikais sluvėjas Philadelphijoje per savaitę teuzdirbdavo \$6), nes socialistai buvo šalti Šliūpui dėl "revoliucijai" Lietuvoje rinktų aukų paskirstymo: Šliūpas norėjo lygioms socialdemokratams, demokratams ir Kapsuko atskalai, o socialistai — tik sd.

Prisimenu kitą Amerikos lietuvių seimą — 1928 metais kovo dienomis New Yorke. Rengimo komiteto sekretorium buvo Vientybės red. P. Norkus, bet visi susirašinėjimai, atstovų registravimas ir panašus techniškas rašto darbas teko mano jaunesniems pečiams. Šio seimo eigą sąmoningiau negu pirmojo sekiau. Abu turėjo vieną jungiantį pagrindą: pritarti ir paremti Lietuvos lietuvių balsą. Seimas Philadelphijoje buvo sušauktas kun. J. Žiliaus ir dr. Šliūpo ini-

Tęsiama 4 psl.

Lietuviai Kalifornijoje

Los Angeles. Parapijos surengtoji Lietuvių Diena ilgainiui tampa visų atminime. Graži tvarka, gardūs valgiai, dail. Jurgio Sapkaus darbų paroda, aukšto meninio lygio programa, nuotaininga Krašto orkestro muzika ir pakili dalyvių nuotaika sudarė geriausiai pavykusią Lietuvių Dieną. Ši šventė dar labiau sujungė bendram darbui ir davė parapijos naudai 3,200 dol. gryno pelno, kuris visas įtrauktas skoloms numokėti, kad vėl lietuvių parapija, apmokėjus skolas, galėtų daryti naują pažangą gausiai augančiai kolonijai. Už šios Dienos pasisekimą garbė priklauso visiem Pacifiko pakraščio lietuviams, kurie taip gausiai dalyvavo ir taip nuoširdžiai parėmė visus parapijos vadovybės prašymus ir reikalus, 2,000 žmonių minia buvo vienuoliktosios parapijos rengiamos Lietuvių Dienos ludininkai ir jos pasisekimo dalyviai.

* **KRIKŠTAI** Birželio 6 d. lietuvių bažnyčioje buvo pakrikštytas Kęstučio ir Giedros Valčiū sūnus Dion Antano vardais ir Mindaugo ir Violetos Gedgaudų sūnus Daliaus Antano vardais.

* **VESTUVES.** Birželio 13 d. šv. Kazimiero bažnyčioje Moterystės Sakramentą priėmė inž. Donatas Januta ir farmacijos daktarė Danutė Gustaitė. Ju moterystę palaimino kun. kleb. J. Kučingis, dalyvaujant dideliu būriui svečių. Vestuvių vaišės vyko Tautinių Namų salėje, kur dalyvavo apie pora šimtų svečių ir daug jaunimo. Donatas yra veiklus skautas, o Danutė uolii parapijos choro narė ir skautininkė.

* Daiva Šimonytė, Santa Barbara, Calif., baigė Bishop Garcia Diego High School aukščiausiais pažymiais ir Student Exchange

Club buvo ypatingai pagerbta kartu su kitais 20 studentų iš kitų mokyklų. Taip pat Daiva gavo stipendiją, ir sekančiais mokslo metais pradės lankyti Los Angeles Universitetą, UCLA.

* Stasys Adamonis ir Stefanija Kazickaitė birželio 27 d. šv. Kazimiero bažnyčioje priėmė Moterystės Sakramentą, dalyvaujant artimiausiems draugams. Jų moterystę palaimino ir šv. Mišias laikė kun. kleb. J.A. Kučingis.

* Inž. Romas Venckus ir Giedrė Karuzaitė, baigus kolegiją, susižiedavo ir jų vestuvės numatomos rugpjūčio 29 d. Los Angeles, Calif. Taip pat susižiedavo inž. Vičius ir Loreta Papšytė, baigus chemijos mokslus, Bruno ir Onos Papšų dukra, aktyvi vyttė. Jų vestuvės bus rudenį, Los Angeles Calif. Tai dvi būsimos naujos lietuviškos šeimos, kurių atetis džiugina tėvelius ir visą lietuvių koloniją.

* Viktoras ir Aldona Trumpiai iš Toronto, Kanados, persikėlė gyventi į Los Angeles ir sustojo pas savo sesutę Veroniką Kuzavinienę, kuri su savo vyru ir sūnumi nuo seniau čia gyvena ir neseniai įsigijo gražius namus arti lietuvių bažnyčios.

* Sv. Kazimiero šeštadieninė mokykla, nors kukliai, bet prasmingai atšventė 15 metų veiklos jubiliejų ir kartu įteikė baigusiems šią mokyklą pažymėjimus. Baigė 8 mokiniai. Mokyklą lankė 80 mokinių. Šiais metais mokykloje dirbo šie mokytojai: Adelė Balsienė, Ona Razutienė, Birutė Čiurlionienė, Ignas Medziukas, Julius Jodelė, Nijolė Grauskienė, Ses. M. Alfreda ir kun. Ant. Valiuška.

Jubiliejaus proga mokytojams įteiktos prasmingos dovanos, o p. Razutienei, 15 metų šioje mokykloje išdirbusiai, gražus įrašas.

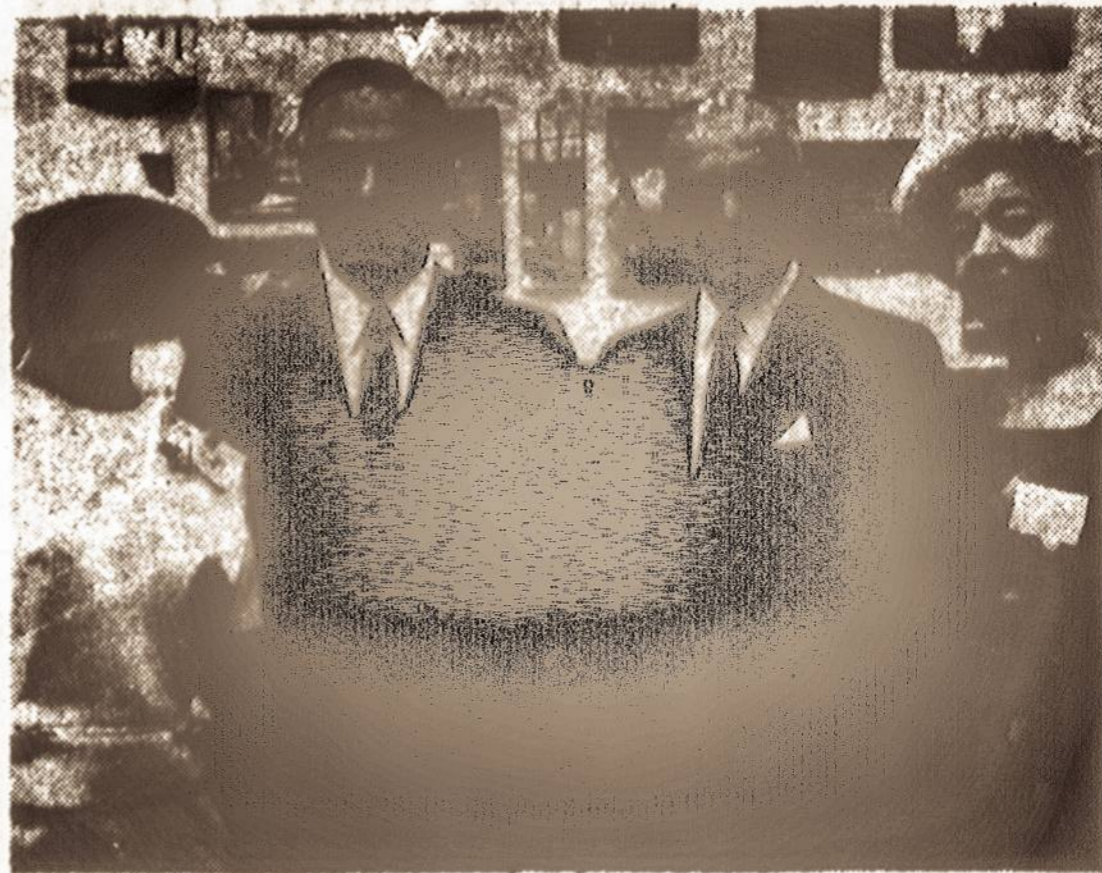
Ši mokykla, išdirbusi 15 metų ir išleidusi būrį mokinių, turi didelį tėvų pasitikėjimą ir todėl reikia žiūrėti, kad ji toliau sekmingai dirbtų, apjungdama visus kolonijos tėvus ir vaikus.

Baige moksla

JURGIS PETRONIS, Oscaro ir Ninos Petronių sūnus iš Cambridge, N. J., 16 metų amžiaus, baigė Riverside High School ketverių metų kursą per trejus.

Jurgis yra išrinktas į National Honor Society ir mokyklą baigė su garbės atžymėjimu. Toliau savo mokslą Jurgis tęs Pennsylvania University, studijuodamas aeronautiką. Yra gavęs stipendiją ketveriems metams. Šalia mokslo, Jurgis dalyvauja ir jaunimo veikloje. Jis yra National Junior Rifle Assn. prezidentas, išlaikė egzaminus ir dalyvavo New Jersey skautų sąskrydyje kaip šaudymo instruktorius.

ALto Kongrese Washingtono dalyvavę delegatai iš Waterbury, Conn., Marcelė Andrikytė (kairėje) ir muzikas A. J. Aleksis (antras iš d.) susitiko su Senatorium A. Ribicoff iš Connecticut. Pasimatyme dalyvavo ir Lietuvių Informacijos Centro direktorė M. Kizytė (kairėje).

Boston, Mass. - 30 metų sukakties proga, Lietuvių radijo programa Naujoji Anglijoje rengia gegužinę, kuri įvyks rugpjūčio 6 d., Brocktono Fair Grounds, Belmont St., Brockton, Mass. Programoje bus įdomi madų paroda, kurią organizuoja I. J. Fox Inc. Bus demonstruojami kaizai, vestuvinės suknelės, sportiški drabužiai ir kt.

Be madų parodos, programoje dalyvaus O. Ivaškienės vadovaujama tautinių šokėjų grupė, taip pat bus ir tradicinis "Miss Lithuania of N. E." rinkimai. Valkus linksminis juodarys "Uncle John", bus įvairių laimėjimų ir vertingų dovanų. Sokiams gros Ferdinando Šmito orkestras, veiks baras su įvairiais užkandžiais ir gėrimais.

Gegužinėje dalyvaus praeitais metais išrinkta gražuolė Elaine Mitchell-Matulevičiūtė, J. Arlauskienė, adv. J. Grigalius, Vytautas Stelmokas, Milan Stettin iš N. Y. ir kt.

Radijo programos vedėjai, Steponas ir Valentina Minkai, maloniai kviečia visus dalyvauti.

* A. PUSKEPALAITIS, mažlietuvis, gyvenęs Bostone, turi retos vertės Mažosios Lietuvos knygų ir raštų biblioteką. Taip pat labai vertingas yra ir jo didelis Mažosios ir Didžiosios Lietuvos senų istorinių žemėlapių rinkinys.

Audronė Kristina Jarmaitė, gyvenanti Elizabeth, N. J., vis labiau pasižymi kaip talentinga lietuvaltė su aiškiais gabumais meno srityje. Už savo piešinius, rankdarbius bei originalias lietuviškas lėles Audronei tekė visa eilė pirmaujusių vietų bei garbės pažymėjimų įvairiose parodose.

Birželio mėn. Audronė baigė Benedictine Academy, kaip geriausia mokinė meno srityje gaudama aukso medalį. Ši rudenį ji pradės studijuoti architektūrą Pratt institute Brooklyne. Čia jai pasiūlyta dalinė stipendija. Audronė - veikli skautė, tautinių šokėjų grupės šokėja bei vyttė. Jos tėvai yra Vanda ir Alfonsas Jarmai, gyv. 249 Ripley Pl., Elizabeth, N. J.

PILENAI

Complete Folk Opera - in Four Acts

VILNIUS NATIONAL OPERA COMPANY

EUROTONI

VYTAUTO KLOVOS opera "Pilėnai, neseniai išleista plokštelėse Eurotone bendrovės New Yorke, turi didesnio pasisekimo, negu buvo tikėtasi. Užsakymai gaunami iš viso pasaulio. "PILĖNŲ" operos plokštelės galima gauti Vienybėje. Kaina \$12.00, su persiuntimu - \$12.50.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Vyt. Beleckas, sav.

THE Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* **PER 10 AKTYVIŲ VIENYBĖS** bendradarbių bei talkininkų rengiamai dalyvauti Vienybės bendradarbių, rėmėjų ir skaitytojų suvažiavime, kuris įvyks rugpjūčio 22 d. Brooklyne. Cicerietis Vytautas Zalatorius suvažiavime pasirodys su paskaita "Vienybės vaidmuo Lietuviškos spaudos baruose išėtvijoje."

* **ARVYDAS TAURAS** birželio 11 d. baigė Illinois universiteto medicinos mokyklą ir gavo medicinos daktaro laipsnį. Arvydas gimė 1939 m. Kaune. Kartu su tėvais — daktarais Aldona ir Vytautu Amerikon atvyko 1949 m. Buvo aktyvus lietuvių sporto bei studentų veikime.

* **STASYS VAINORAS**, Naujienų dienraščio pasaulinių žinių (pirmo puslapio) redaktorius, po trumpos ligos mirė birželio 29 d. šv. Kryžiaus ligoninėje. Turėjo 54 m. amžiaus. Palaidotas Lietuvių Tautinėse Kapinėse liepos 2 d. Buvo ramus žmogus, Lietuviškoje veikloje nedalyvavo.

* **VIDA BIČIŪNAITĖ**, studijavusi Illinois un-te išvyko į Paryžių, kur Sorbonnos un-te gilinasi prancūzų kalbos studijose.

* **SOLISTAS ALGIRDAS BRAZIS** neseniai koncertavęs Los Angeles lietuviams, liepos 18 d. vyks į Clevelandą ir ten dainuos "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės 15 m. sukakties minėjimo koncerte.

* **8 ASMENŲ GRUPĖ**, susidaranti iš Chicago ir Cicero Lietuvių, liepos 4 d. iš O'Hare areodromo išskrido paviešėti į Lietuvą. Lietuvon važiuojančiųjų skaičius šią vasarą yra pats didžiausias negu bet kada ankačiau. Ten vykstama grupiniai bei pavieniai.

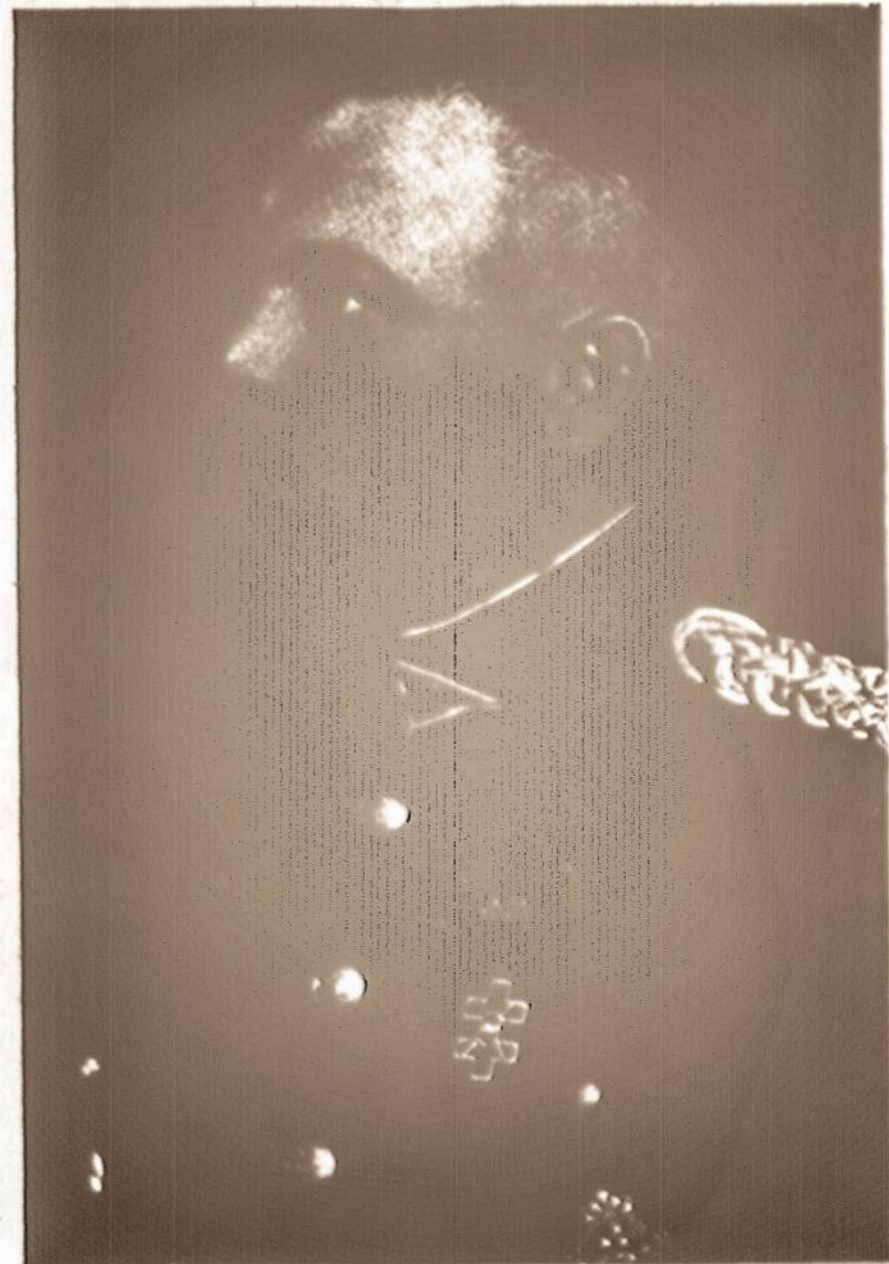
* **S. AMERIKOS** lietuvių krepšinio rinktinė liepos 7 d. iš O'Hare areodromo išvyks Australijon. Taip pat išskrido ir būrys ekskursantų, viso 24 asmenys.

* **PAVERGTUJŲ TAUTŲ** savaitės minėjimas Chicagoje įvyksta liepos 12 d. Pradžioje bus organizuota eiseną Grant parke, o nuo 1,30 val. p. p. kalbos. Pagrindinę paskaitą skaitys kongresmanas Roman Pucinski.

* **MARIJA STEIKUNIENĖ-BANIONIENĖ**, gegužės viduryje atskridusi į Ameriką iš okup. Lietuvos, kelias savaites praleido savo sesers dukters Mildos ir Valentino Mičiulų namuose Ciceroje. Po to ji išvyko pas sūnų Mindaugą, gyvenantį Los Angeles, Calif. Viešniai Amerikon atvykti leidimo rūpinosi 3 metus. Du kartus jos prašymas buvo atmestas, bet trečiąjį kartą jis buvo išspręstas teigiamai. Paskutinius 4 metus ji jau buvo išėjusi pensijon ir gaudavo 55 & 6 per mėnesį. Prieš tai dirbo trikotažo fabrike su 100 rublių mėnesinio atlyginimo, kurio, žinoma, nepakakdave pragyvenimui. Atvykusioji labai nustebė Amerikoje.

* **DR. JOSEPH JEROME-JANČAUSKAS** su žmona dvi savaites žada praleisti Havajų salose. Dr. Jerome, kuris yra Vienybės skaitytojas, vadovauja Lietuvių Prekybos Rūmams.

* **ALEKS. A. ŽALPYS**, Vienybės bendradarbis iš Chicago, rašo, kad neseniai tarp savo laišku aptikęs jam rašytą Juozo Tysliavos laišką. Tai buvo 1956 m., kai Juozas Tysliava aplankė daugelį savo skaitytojų ir jam rašęs dėl judviejų susitikimo. Žalpis sako, kad tą laišku jį ir toliau saugosias savo archyvuose kaip malonų prisiminimą. Ta pačia proga A. Žalpis rašo apie tai, kad Chicagoje dabar išeina nemažai lietuviškų laikraščių. Savo sąrašė jįsai mini tris dienraščius: Naujienas, Draugą ir Vilni, savaitraštį Sandarą, Laivą, Laiškus lietuviams, Margutį, Švyturį ir kt. Žalpis skaičiuoja, kad Chicagoje esama art 100,000 lietuvių, kas sudaro beveik tiek pat. kiek jų esama Kaune.

EDVARDAS KRIAUNAITIS, buvęs gen. štabo pulkininkas nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje, mirė 8 m. liepos pradžioje Andes, New Yorke. Giliname nuliūdime liko žmona, duktė, anūkal.

PULKININKUI EDVARDUI KRIAUNAČIUI MIRUS

NULIŪDUSIAI ŽMONAI SOFIJAI
dukrai ir žentui Aldonai ir Kęstučiui Jonynams

GILIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA
VYTAUTAS IR JANINA JONYNAI

Lietuvoje

Vėžiu miręs Kauno Politechnikos instituto rektorius, 60 metų prof. K. Baršauskas paliko apie 60 įvairių mokslų raštų kosminių spindulių, puslaidininkų, ultragarsų ir kitų atominių mokslų srityse.

Vilniaus Tiesa apie Viduklės kleboną Praną Tumini (autorių veikalų Liturgika ir Bažnyčios Istorija) pasakoja: "Veiklus ir galvojęs kunigas. Bando tobulinti tikėjimą ir leško kelių į jaunimo širdis. Dirba atkakliai ir gana sumaniai." (Amerikos tėvams marijonams ir tėvams pranciškonams įsidėmėti!) Jo veikla, labai nepatiko komisarukams, kurie pradėjo rašinėti laiškus į išminties bokštą — Tiesos redakciją. Kiek vėliau ši ir pasakoja: "Gavome žinią, kad kun. Tuminis iš Viduklės perkeltas į Raudonę, Jurbarko rajone. Tai dar kartą patvirtina, kad kun. Tuminis laikomas geru kunigu, nes esmėje jis čia paaukštintas; Raudonės bažnyčia gražesnė, vieta didesnė."

Vienas jaunųjų Lietuvoje priaugusių architektų — J. Minkevičius yra autorius 3 išleistų veikalų (tuojau išpirktų): Architektūra (1962 m.), Lietuvos interjerai (1963 m.) ir Miestai vakar, šiandien ir rytoj (1964 m.). Būtų įdomu jo pažiūras palyginti su miestų ateitimi susirūpinusiu amerikiečiu tyrėju Mumfordu.

Maskvoje vyko meteoritų tyrėjų 11-ta konferencija, kurioje pirmusyk dalyvavo ir Lietuvos atstovai, susiorga-

nizavę tyrėjų būti Vilniuje tik šių metų pavasarį. Dalyvavo ir amerikietis prof. Anders. Vilniškiai organizuoja išvyką į Androniškio ir Zemaitkiemio apylinkes, kur esą neseniai iškritę įdomių meteoritų.

Pasvalyje pastatyta 400 kėdžių naujas kino teatras Svalia.

Kauno valstybinis muzikinis teatras minėjo penkerių metų sukaktį koncertu, kuriame dalyvavo: L. Stanevičius, K. Mikalauskas, V. Rimkevičius, M. Žilionytė, A. Domeika ir Z. Matulevičiūtė. Iš Rygos buvo atvykusi solistė Laima Anderson.

GINTARAS
Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

...until the world's at peace!

Our survival in a troubled world depends on our strength — economic as well as military. Your dollars in United States Savings Bonds not only help keep our guard up, but they help keep our economy healthy — now

and in the years ahead.

So buy U.S. Savings Bonds regularly where you work or bank — for your own security and your country's, too.

Keep freedom in your future with
U. S. SAVINGS BONDS

Sponsored as a public service in cooperation with the U. S. Treasury

VIENYBE

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886 is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava; Editor: Salomeja Narkelionaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Šulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

ciatyva, norint pritarti Didžiajam Seimui Vilniuje (1905 m. gruodžio mėn.) New Yorke seimas gi buvo šauktas pritarti Lietuvos Tarybos Vasario 16 pareiškimui.

Washingtonė įvykęs ALTo sušauktas seimas prašosi palyginti su anais. Į akis krenta nebuvimas santykio su Lietuvos lietuvių kaip nors šiuo momentu pareikštu balsu, kuris šiuo metu, aišku, nei neįmanomas. ALTo sušauktas seimas todėl tebuvo antra laida tautininkų (kai jiems vadovavo ne dabartiniai "dirvininkai," bet vyrai kaip Olis, dr. Colney, Tysliava, Karpis) įsenuotos Lietuvos Misijos Washingtonė. Šitokiam suvažiavimui bet kokia data ir laikas geri: pernai, šįmet ir kas metą.

Rengėjams, deja, smarkokai stigo propagandinio sumanumo: Amerikos lietuvius kvietė suvažiuoti tokiu metu, kai dramatinę dėmesį Washingtonė traukė amerikiečiai ukrainai, dešimtimis tūkstančių suvažiavę atidengti paminklą savo poetui Ševčenkai. Tokiu būdu, Eisenhoweris sveikino ukrainus asmeniškai, lietuvius — laišku! Gaila, kad ALTe nebėra senųjų Amerikos tautininkų! Iš dirvinių nėra ko tikėtis, liberalinis ir katalikiškas mūsų jaunimas tik bręsta, o pas socialistus ir sausra ir dykra.

Tikrųjų Chruščevio lankymosi Skandinavijoje priežasčių negreit patirsime. Gal norėjo pasiimti atostogų nuo Sovietijoje jau aiškiai juntamos ekonominės krizės, žemės ūkio suirutės, ideologinės kovos prieš jaunimą ir šviesuomenę nepasisekimų? Į Daniją vykdamas, pravažiavo Lietuvą (pirmusyk). Lietuviai jį šalčiau sutiko, negu danai, švedai ar norvegai. Danijos užs. reik. ministeris diktatoriui priminė, kad tuo metu, kai jis Pabaltijo kraštus laiko atominių ginklų zonoje, NATO tokios zonos nėra užkoręs Danijai ir Norvegijai. Švedams atrodė šiurkštus nemažumas išnaudoti svečio teises ginti Pabaltijo kraštų pagrobimą. Girdi, tie kraštai pirmiau buvę "Zaliavos" tiekėjai didesnėms valstybėms, o dabar jų pramoninė gamyba, esą, pašokusi 14-ka kartų. Čia Chruščevas pamiršo, kad žmogus ne vien duona gyvena, be to, Danija jau "Zaliavų" (žemės ūkio gaminių) tiekėja Anglijai ir Vokietijai, bet likimu nesiskundžia ir net džiūgauja. Diktatoriaus vizitas daugiau naudos Pabaltijo kraštų bylai padarė negu ALTo suvažiavimas Washingtonė, nes vaizdžiai priminė pasauliui (ir pačiam Chruščevui), kad Pabaltijo kraštai pavergti, ir kad visi dori žmonės šiuo pavergimu piktinasi. Skandinavai labai šaltai Chruščevą sutiko ir priėmė.

Initialais pasislėpęs J. T. Drauge meluoja: Šiandien Vienybė talpina (?) mums žinomų komunistų (?) rašinius, ir dažnai (?) reiškiasi raudonųjų agentų įrankiu." (?) Jokių įrodymų, suprantama, J. T. nepateikia, nes jų neturi ir net 9 laumės su 9-iais belzebubiškais mikroskopais talkon pasikvietęs, nerastų! Draugo redak-

Girnakalis

IS KAIRĖS IR IS DESINĖS

PO LIETUVIŲ KONGRESO

I.

Labai reikėjo lietuvių kongreso Washingtonė, Mat, išleina į pensiją ilgametis ALTo pirmininkas, reikia toki įvyki atžymėti kuo nors istoriniu. Be to, Washingtonė reikėjo pasireikšti A. Rudžiui, reikia sudaryti progos.

Taigi, kongreso Washingtonė labai reikėjo. Dr. Pijus Grigaitis sakė, kad kongreso nereikia, bet kas jo klausys! Senis buvo priverstas ne tik su kongreso šaukimu sutikti, bet ir paskaitą kongrese skaityti.

Š. m. birželio 26 - 27 dienomis Lietuvių Kongresas Washingtonė buvo. Dr. P. Grigaitis Naujienos tuojau po kongreso parašė: "Kongresas praėjo labai geroje nuotaikoje... Užsiregistravo 505 delegatai, neskaitant svečių. Ši skaitlinė, greičiausia, yra dukart padidinta..." Labai geroje nuotaikoje korespondentas gelbėjosi nuo dukart perdėtų skaitlinių ir lyg pasirengė pilti šalto vandens. Bet rytojais dieną Naujienos buvo varyte atvartytos į joms priklausantią vietą ir parašė: "Atlikta didelis darbas". Tačiau sąžinės graužimas ir čia įkišo savo: kongresas "nebuvo įspūdingas, kaip norėta" išėity, kad džiaugiamės tik iš pareigos, nes bijome gaut mušti.

Nuotaiką nepataisomai sugadino ir tie 505 delegatai. Net ir skeptikai laukė paskelbiant bent trigubo skaičiaus. Su 505 delegatais gal būtų buvę geriau nedaryti nieko, paskelbti dėl svarbių priežasčių kongresą neįvykustu.

II.

Kongreso salėje stovėjo apie 300 kėdžių. Bent trečdalis tų kėdžių vis buvo neužimtų. Tuo metu Washingtonė vyko dar keli suvažiavimai. Kaip New Yorke Times (June 28) rašo, "more than 30,000 members of the Ukrainian groups in the United States, marched up... for the unveiling of the 14-foot bronze figure of Shevchenko". Milžinišką ukrainiečių eiseną stebėjo daugiau kaip kita tie žiūrovų. Buv. prez. Eisenhoweris pasakė kalbą. Iš lietuvių pusės buvo nemoralu ir patlems lietuviams nenau-

dinga tokiu metu rodytis su savo 505 delegatais.

Lietuvių kongresas turėjo tikslo su lietuvių reikalais išleisti į platesnę kitataučių visuomenę ir įtakingus žmones. Kad tokio tikslo turėta, liudija kongreso programa, o taip pat ir Washingtonė pasirinkimas. Bet kai buvo pasirinktas pats netinkamiausias laikas iš galimo pasirinkimo, tai norisi paleikoti kaltininkų. Kas buvo tie, kur ignoravo ryšius net ir su tokiom tautinėm grupėm, su kuriomis bent turėtume būti artimais bendradarbiais? Ar tokie visuomeninio veikimo ir kongresų organizatoriai neturėtų eiti pensijon visai, ne tik pirmininkas?

III

Lietuvių kongresas tarė žodį 1945 metais paliktai Lietuvai. Būtų buvę žymiai geriau kalbėtis su 1964 metų Lietuva. Zodyje kongresas giriasi kitataučių pažadais ir viltimis. Tų pažadų klausiant ir tomis viltimis bestiprinant, dera nepamiršti, kad gudri merga nepastikli kiekvieno sutikto berno komplimentais.

Zodyje kongresas giriasi, kad "meldėsi paminklinėje JAV šventovėje, kurioje šiuo metu yra įrengiama didelė Amerikos lietuvių koplyčia." Žlū, kongresas pradėjo gėdytis, nepranešė tautai, kad su "Mes be Vilniaus nenurimsim!" jau kaip ir baigta, kad išlaisvintos Lietuvos sostinė gali atsidurti Šiluvoj. Taigi, jau dabar gėda tautai prisipažinti. Oi, dar teks ne vieną kartą raudonoti!

IV

Kongrese buvo paskaitų. Dr. P. Grigaitis paskaita priminė prakalbą naujesiems ateiviams 1950 metais piktike. Naujokai DP sužinojo apie ALTą, jo darbus ir tikslus. Ar tokia prakalba tiko 1964 m. kongrese? Iš kito 1950 metų piktiko pranešimą apie ALTą atsinešė L. Šimutis. Po tokių numerių tenka priminti šiuos ALto išdėdinko M. Vaidylos žodžius: "Netolimoje ateityje, geriau pasiruošus ir plačiau užsiimoms, teks surengti kitą Lietuvių Kongresą Washingtonė" (Sandara, liepos 3).

Kitataučių nepastebėtam kongrese angliškų paskaitų nebuvo prasmės skaityti.

Tęsiama 5 psl.

MUMS

RASO:

Laiškų skyriuje telpanti medžiaga nebūtinai atstovauja redakcijos nuomonę. RED.

Gerb. p. Tysliavienė,
Jau antru kart Vienybėje rašoma, kad p. J. Klasčiaus pastangomis "buvo gautas leidimas pastatyti lietuvišką koplytstulpį Pasaulinėje Parodoje New Yorke".

Tas faktas nėra teisingas, nes man, kaip Lietuvių Komiteto New Yorke Pasaulinė Parodos pirmininkui, teko net keletą mėnesių asmeniškai bei laiškais kreiptis į Parodos Vadovybę gauti leidimą lietuviškam kryžiui

statyti. Leidimą kryžiui statyti gavo mūsų komitetas ir aš turiu visą dokumentaciją tai įrodyti.

J. Klasčius gavo leidimą tik pagrindą kryžiui statyti (construction permit for base), kaip kontraktorius. Mūsų komitetas jam yra labai dėkingas, nes jo auka - pagrindas pastatymas - yra didžiausia auka lietuvių reprezentacijai New Yorke Pasaulinėje Parodoje. Mes visi jį gerbiame už tai.

Su gilia pagarba,
PROF. JOKUBAS STUKAS
Pirmininkas

Tėvynės sargas (1964 m. nr. 1 psl. 76, 77) liepia Amerikos Liet. Rym. Katalikų Federacijai krikščioniškuosius principus prievartauti nekintamai ortodoksijai: krikščionybė, esą, "turi būti nepalenkiama šių laikų liberaline dvasia persunktoji aplinkoj... negali daryti jokių nuolaidų krikščioniškųjų principų sąskaiton."

Kultūringesni AIDAI (1964 nr. 5) dr. F. Girniaus žodžiais perspėja:

"Tačiau krikščioniui gresia priešingas pavojus - nuvertinti laiką, baimintis istorinės kaitos ir susigundyti tuo netikru absoliutizmu, kuris gina kaip amžina tai, kas tėra laikina" (psl. 205)

"Esamos institucijos buvo laikomos Dievo duotomis ir todėl amžinomis. Visas regimos neteisybės buvo aiškios tik žmonių netobulybėmis - institucijos yra geros, tik žmonės jas gadina. Suprantama"

Tęsiama 5 psl.

cija, rodos, turi Tėvą Marijoną moderatorių. Ką jis moderuoja: šmeižtus prieš Vienybę?

Vyskupas Sheil, kalbėdamas apie savo metų išgarsėjusį demagogą McCarthy, automobilių unijos apšvietos Tarybai Chicagoje, 1954 m. balandį tarė: "Katalikų Bažnyčia turi aiškų savo nusistatymą dėl melų, šmeižtų, stokos mielaširdingumo ir tikslaus apgaudinėjimo. Visi šie dalykai yra blogi - net tada, kai kas per klaidą galvoja, būk jie patarnauja geram tikslui. Jie dvasiniai blogi, todėl jų pateisinti joks tikslas negali."

Kai vienam savo senam draugui katalikui pranešiau apie Drauge paskelbtą apie Vienybę melą, šis tiesiog negalėjo patikėti. Sako:

- Negali būti!

- Kodėl?

- Nagi, be abejo, tą rytą, pirm ateidami redakcijon dirbti, mielieji Draugo redaktoriai ir moderatoriai kunigai atnašavo šv. mišias Tiesos Karaliui ir su Juo apsijungė šv. komunija?

- Taigi..... Jie visi yra geri ir šventi, bet, kai įeina į Draugo redakciją, ir pakitėja...

VILNIUJE LEIDŽIAMAS ŠVYTURYS APIE RŪTA LEE KILMONYTE

Ši aktorės Rūtos Lee-Kilmonytės nuotrauka buvo patalpinta Vilniuje leidžiamame Švityryje (gegužės mėn. laidoje), kartu su žemiau talpinamu interviu.

— KAIP JŪS TAPOTE AKTORE!

— Iš pat mažens mėgau vaidinti. Vidurinėje mokykloje lankiau tokių pamokas, dalyvavau dramos rateliuose. Vėliau emiau varstyti įvairių televizijos studijų duris. Gaudavau nedidelius vaidmenis. Kartą į mane atkreipė dėmesį vienos kino kompanijos agentas. Netrukus gavau pakvietimą į Holivudo slatomą muzikinę kino komediją „Septynios nuotakos septyniems broliams“. Jūs taip pat matėte šį filmą. Aš vaidinau trečią nuotaką iš kairės... Tai buvo mano pirmasis vaidmuo.

— KIEK TADA TURĖJOTE METŲ!

— Šešiolika.

— O DABAR!

— Lygiai dešimčia metų senesnė...

— KELIUOSE FILMUOSE DALYVAVOTE!

— Sunku suskaičiuoti. Aplamai jų buvo virš penkių šimtų. Daugiausia tai — televizijos filmai. Taip pat vaidinau astuoniuose kino filmuose. Netrukus pasirodys dešimtys.

— KOKĮ SAVO VAIDMENĮ LABIAUSIAI VERTINATE!

— Man mieliausias pirmasis vaidmuo.

— TEKO MATYTI TARYBINIŲ FILMŲ!

— Teko, bet mažai. Labiausiai patiko „Skrenda gervės“. Tai puikus filmas.

— KOKIAS, JŪSŲ NUOMONĖ, PAGRINDINES PROBLEMAS TURI KELTI KINO MENAI!

— Labai nekenciu karo ir manau, kad svarbiausia ne tik kino, bet ir apskritai šių laikų problema — taikos išsaugojimas.

Tačiau, mano supratimu, neturi pranykti ir pramoginiai, muzikiniai filmai, nes jie gerai, optimistiškai nuteikia žmones. Reikia ir tokių filmų, kad žiūrovas galėtų linksmai praleisti laiką, pailsėti.

— JŪMS TEKO LANKYTIS KAUMO IX FORTE. KOKĮ ĮSPŪDĮ JIS PALIKO!

— Tai baisu. Ypač man, nemačiusiai karo. Tačiau jo baismus žinau iš vokiečių, anglų, amerikiečių dokumentinių filmų. Jūs specialiai studijavau, ruošdamasi Eichmano meilužės vaidmeniui filme „Eichmano byla“.

— KAIP ATSIŪKŲ, KAD JŪS, TOLI NUO LIETUVOS GIMUSI IR AUGUSI, KALBATE LIETUVIŠKAI!

— Už tai turiu padėkoti savo tėveliams, kurie namuose kalba lietuviškai. Jie ir mane išmokė gimtosios kalbos.

— KAIP JŪMS PATIKO TĖVŲ KRASTAI!

— Man tėveliai nemelavo, sakdami, kad Lietuva labai graži. Esu sužavėta puikia gamta, nuostabiais žmonėmis ir nuostabiomis dainomis. Iš širdies ir atminties neišdilis nuostabių susitikimų su daugeliu čia gyvenančių žmonių. Mane sužavėjo Kauno Politechnikos instituto studentų liaudies dainų ir tokių ansamblių „Nemunas“ koncertas. Būtį labai gera, kad tokie kolektyvai atvažiuotų koncertuoti ir pas Amerikos lietuvių.

— AR DAR ŽADATE KADA NORS ATVYKTI Į LIETUVĄ!

— Tikiuosi atvykti dar šiais metais. Mačiau Lietuvą žiemą, noriu pamatyti, kaip ji atrodo vasarą...

SPAUDOS SKILTYS

Jei Amerikos-Sovietijos konsulatų sutartis nėra didelis žingsnis, visgi tai vienas tokių mažųjų, kuriais priešime prie geresnių santykių. Senatui pritarus, Amerika gaus dar pora langų stebėti Sovietijos vidų. Teorijoj konsulatams teskirti nepolitiniai reikalai, tačiau tikrovėje jie valstybės akys bei progos santykius plėsti. Washingtonui svarbiau turėti daugiau akių Sovietijoje, negu Sovietijai, kuriai laisvi kraštai nesunkiai prieinami ir taip stebėti. Todėl ir ilgu ir trumpu žvilgsniu konsulatų steigimas, atrodo, yra sveiko protavimo dalykas.

BALTIMORĖS THE EVENING SUN

Komunizmo pasisekimus-nepasisekimus geriausia tyrinėti Vengrijoj. Čia kraštas nei didelis nei mažas, išgyveno ir blauriausią stalinizmą ir sukilimą prieš jį. Dabar gyvena pastebimą liberalinę pažangą. Žodis liberalėjimas komunistams, tačiau, nemalonus. Vienas komisarių pareiškė: „Žodis liberalizmas per daug primena buržuaziją ir kapitalizmą. Mes sakome, gyvename sunormalėjimą, nes prieš 1956 m., prie stalinizmo, pas mus nebu-

vo normalu.“ Žemė sukolchozinta, bet kiekvienam kolchozininkui palikta po vieno „jungo“ (1,2 akro) dydžio savas sklypelis, kur gali laikyti vieną karvę, keletą kiaulių, kiek nori vištų ir ožkų. Daržovės gali laisvai pardavinėti rinkose. Kelioms dešimtims tūkstančių smulkiųjų amatininkų (atsuvėjas, kurpiams) nekludoma privatiškai dirbti. Gydytojai privatiškai gali gydyti prieš išdirbę po 6 valandas valstybei ligoninėse. Nors gyvenimas pagerėjo, tačiau diktatūra naujų draugų neigijo. Ji su gyventojais gyvena, taip sakant, „talkingo budrumo koegzistenciją.“ Ne viena pusė nepasitiki kita, bet žino, kad viena be kitos gyventi šiuo metu negali.

BOSTONO MONITOR

Pribrendo laikas išnykti vergijai, kuri trukdo Lietuvoje likusiems tėvams, žmonoms ir vaikams vykti pas užsienyje apsigyvenusius šeimos narius. Pabaltiečiai privalėtų spausti JAV ir Kanados vadovus palankiai išspręsti išsiskyusių šeimų klausimą. Čekoslovakija Kanados spaudoje deda didžiausius skelbimus, ragindama kviešti savo išsiviusius Kanadoje vykti atostogų į tėvų kraštą.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Maisto kaina ir amerikiete seimininke

Jeigu paklaustum vidutinę Amerikos šeimninę apie maisto kainą, ji turbūt atsakytų, kad maistas per daug kainuoja, kad ji moka daugiau negu anksčiau, ar negu ji turėtų mokėti. O tačiau, nors tai gal ir yra tvirtas įsitikinimas iš šeimnininkių pusės, jis yra klaidingas (bent kiek tai liečia JAV). Klausimas dabar yra ne tas, kiek kainuoja maistas, bet kiek jis kainuoja, palyginus su atlyginimais, t. y. kuris procentas šeimos įplaukų turi būti išleistas maistui.

Faktas, yra kad vidutiniškos Amerikos šeimos uždarbis pakilo daugiau negu maisto kaina. Vidutiniška šeima šlandien išleidžia 19% savo uždarbio maistui, palyginus su 26% prieš 15 metų. Iš tikrųjų, pagerėjimas yra dar žymesnis, negu kad šie procentų skaičiai rodo, nes vartotojai perka daug brangesnį maistą. Jeigu vidutiniška šeima pirktų tą patį maistą kaip prieš 15 metų, šeimos uždarbio procentas, išleistas maistui, būtų apie 14%.

Didžiosios Britanijos gyventojai išleidžia apie 30% šeimos uždarbio maistui, o Sovietų Sąjungos gyventojai apie 60%. Pagrindinė priežastis šios disproporcijos yra ta, kad Sovietų pilietis turi išleisti pinigų maistui dėl Sovietų valdžios nutarimo pakelti maisto kainą.

JAV-ese šlandien vidutinių šeimos namų galva turi dirbti tik 38 valandas per mėnesį, kad aprūpintų savo šeimą reikiamu maistu mėnesiui. 1949 m. jam reikėjo dirbti 60 valandų į mėnesį. Kitais žodžiais sakant, savaitės valandomis maisto kaina šiame krašte nukrito 37% per 15 metų. Priežastis yra paprasta: per tuos 15 metų darbininko uždarbą pakilo 77%, o maisto kaina tik 13%.

Į čia įeina daugiau negu tik maisto kaina. Dar yra klausimas, kokios rūšies ir maisto kokybės Amerikos šeima gauna už savo pinigus. Amerikiečiai šiuo me-

tu perka brangesnį maistą. Tai reiškia geresnį maisto gradavimą, supakavimą, geresnį pagaminimą ir preservavimą. Ir amerikiečiai turi geriau balansuotą maistą negu anksčiau. Jie valgo 50% daugiau jautienos ir dvigubai daugiau paukštienos negu prieš 15 metų, tuo tarpu kai duonos ir bulvių vartojimas krenta. Jie taip pat valgo daug daugiau vaisių ir daržovių.

Maistas be įvairumo, monotoniškas pasikartojimas tų pačių valgių, patenkina nedaug žmonių. Čia šeimnininkė turi laimės, nes esamo maisto įvairumas JAV yra beveik begalinis. Tik vienoje tipiškoje didelėje maisto parduotuvėje šeimnininkė gali pasirinkti iš 6,000 skirtingų maisto produktų. Maistas yra šviežias, konservuotas, užšaldytas, dehidruotas, koncentruotas, gatavai sumaišytas, gatavai paruoštas valgiui ar papildymo — padavimo į stalą formoje.

Maisto pirkėjai pilnai pasinaudoja šiuo įvairumu ir faktai, kad maisto kaina yra žemesnė, palyginus su uždarbiais. Didesnė maisto dolerio vertė Amerikoje yra dalinai mūsų didelės ir efektingos maisto paruošimo ir pardavimo sistemos rezultatas, dabar visiškai modernizuotas. Maistas yra transportuojamas geležinkeliais, laivais, lėktuvais ir sunkvežimiais. Šaldytuvais aprūpinti traukinių vagonai gabena vaisius, daržoves ir kitus lengvai sugendančius produktus 3,000 mylias, pristatydami juos šviežius ir skanius per visus meto laikotarpius. Sunku išskirti sunkvežimiai transportuoja pieną per naktį, padarydami kelis šimtų mylių kelį. Tuo būdu, sakoma, kad amerikiečiai gali valgyti maistą, pagaminta 50-je valstybių ir 35-juose užsienio kraštuose.

ACNS

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-33 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-00 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. Išk. 9 v. v.

Svečiuose pas Argentinos lietuvius

Salomėja Narkėliūnaitė

Tęsinys

Faktiškai jau buvau lėktuve, kuris, senokai palikęs Argentinos žemę, artėjo prie Sao Paulo, bet man mintyse, kaip filme, prasilinko Argentinoje praleistas laikas ir nors paviršutiniškai pažintas gyvenimas.

Buvau patenkinta, kad likimas taip suklostė mano kelius, jog iš Vokietijos nuvykau, kaip buvau planavusi, apsigyventi Argentinoje, o atsiradau New Yorke. Gal man ir Argentinoje būtų buvę gera gyventi, jei prieš tai nebūčiau mačiusi Nortamerikos, nes tada buvo svarbu iš Vokietijos DP stovyklų bet kur išvažiuoti.

Bet žmogus veržias kur geriau, kaip ta žuvis plaukia kur giliau. Jau ir iš Argentinos daugelis lietuvių, ypač pokario atbėgėlių, yra pervaziavę į Ameriką. Amerikon akys nukreiptos ir daugelio Argentinoje gimusių ir augusių lietuvių. Vieni jom nori atvykti pasisvečiuoti, o kiti tiesiog gyventi. "Traukimas" į JAV bendrai Argentinoje nemažas, o legaliai per mėnesį išvyksta arti 8,000 asmenų.

Argentiniečiai yra geri darbininkai, o JAV diplomatinės įstaigos net tam tikrą propagandą argentiniečių tarpe varo už vyklimą į JAV. Nėra net didelių sunkumų į JAV atvykti ir įsidarbinti. Reikalinga tik gauti iš JAV gyvenančių asmenų afidavitą, užtikrinantį darbą ir butą, ir gali sau sveikas važiuoti.

Argentiniečius labiausiai žinoma, vilioja uždarbiai JAV, na, ir noras pamatyti tą "American way of life," kuris gal net per daug idealizuojamas.

Suprantama, turint galvoje Argentinos žmonių uždarbius ir jų perkamąją galią, JAV jiems atrodo kaip kokias pasakų šalis, nes tikrovėje yra taip, kad Argentinos gyventojas viduti-

niškai per dieną uždirba tiek, kiek JAV per vieną valandą.

Politinio pastovumo stoka sužlugdė daugelio argentiniečių gyvenimą, ypač tų, kurie turėjo sutaupę bankuose, o nebuvo jų investavę į kokią nors nuosavybę.

Pezas, kuris buvo anksčiau, dabar jau nebegalimas nė lyginti. Už 1 dol. dabar vidutiniškai galima gauti 135-150 pezų, todėl iš JAV atvykusiems ir dolerių turinčiam Argentinoje, kaip ir visur, kur doleris brangus, galima gerai verstis.

Tačiau, kaip gi verčiasi vietiniai? Didžiama lietuvių skundėsi žemais uždarbiais, pakilusiom produkto kainom, dideliais mokesčiais, bet vistiek šiaip taip gyvena, galą su galu stengiasi sudurti. O tie, kurie turi savo dirbtuvėles, ir visiškai neblogai verčiasi. Tie, kurie turi savo namus, o juose dar vieną kitą kambarėlį ar butą išnuomuoti, taipgi negali skųstis, jei gali nesilaikyti nustatytų oficialių turitu. Bet ten, kur kainos kontroliuojamos, yra blogai, nes jos pasiliko užšaldytos, kai tuo tarpu viskas pakilo šimteriopai.

Įdomu buvo pasekti įvairių maisto produktų ir prekių kainas. Gėrėme alų, tai klausdavau, kiek alus kaštuoja, o kai valgėme "byfą," tai apie mėsą klausinėjau. Man pasakojo, kad metalurgijoje darbininkas vidutiniškai į valandą nuo 46 iki 60 pezų. Tai jau laikoma geru uždarbiu.

Ką gi jis gali už tai pirkti? Pieno litras kaštuoja 12 pezų, sviesto kg (2,5 svaro) 150 pezų, duonės kg -- 23 pezai, konjako bonka -- 220 pezų, batai nuo 600 iki 2000 pezų, kostiumas apie 8000 pezų (neblogos medžiagos su dvejom kelnėm, pagal užsakymą), megztinis 1400 pezų.

Gera jautiena mėsa 70-80 pezų už kg (asadinė mėsa 60 pezų kg), obuolių kg 26 pezai, Cinzano bonka 58 pe-

zai, alaus bonka 20 pezų, cukraus kg 40 pezų, bulvių kg nuo 14 iki 18 pezų, nuoma už kambarį pagal užšaldytas kainas 30 pezų mėnesiui, o pagal naujas -- 3000 pezų.

Susisiekimas miesto autobusais tomesne distancija per 7 pezus, pvz., iš miesto į aerodromą 11,50 pezų. Požeminiais traukiniais susisiekimas kaštuoja 4 pezai. Argentiniečių manymu, batai ir kaifiniai apsiaustai pas juos yra pigesni negu JAV, bet ypač pas juos brangūs amerikietiški lietpalčiai.

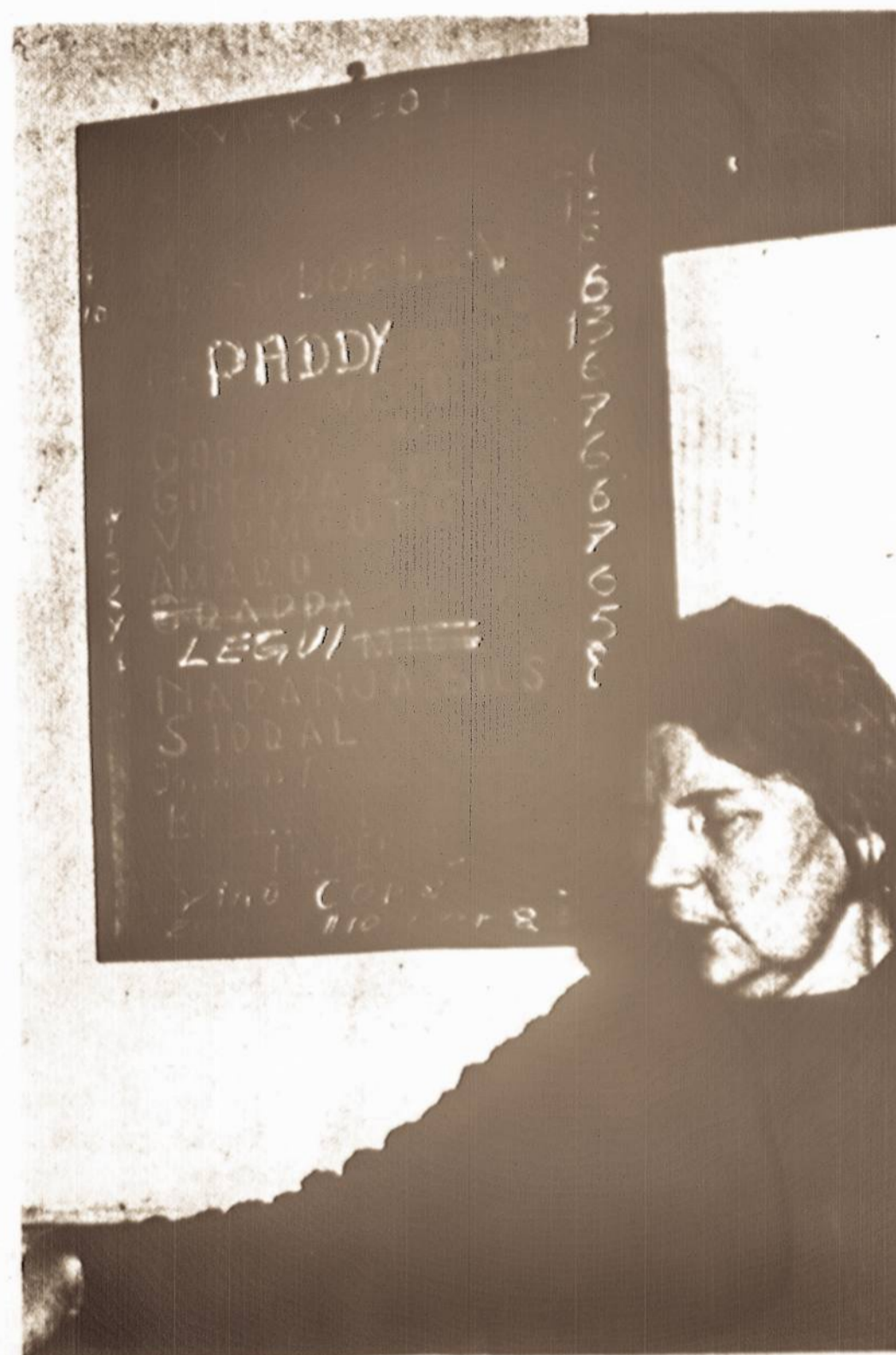
Elektra, vanduo, namo ir automobilio mokesčiai, kiek lietuviai pasakojo, esą labai augsti.

Bendrai, man protarpiais susidarydavo įspūdis, kad daugelio gyvenimo lygis nepralenkė Lietuvos žmonių gyvenimo, kuri neseniai irgi taip iš paviršiaus buvau mačiusi, kaip dabar mačiau argentiniečių.

Kai kurie jų Lietuvoje gal būtų net geriau gyvenę, bet kur ten apie Lietuvą kalbėti. Argentiniečiams valzdą pagadino grįžtantieji eksrepatriantai. Ką tik neseniai tada buvo sugrįžęs toks Kazimieras Čekas su žmona ir 17 metų amžiaus dukra. Jų sūnus jau buvo sugrįžęs prieš pusę metų. Čeko šeima Lietuvoje išbuvo 7 metus, bet tenai jiems gyvenimas nepatikęs ir tiek, ir iš pasakojimų atrodė, kad ne tiek ekonominis gyvenimas nepatikęs, kiek ta darbo disiplina, kuri tena įvesta.

Argentinoje, jie sako, sau žmogus kada nori dirba, kada nori ne, jei turi iš ko gyventi, o Lietuvoje reikia dirbti ir gana.

Argentiniečiams, kaip ir bendrai repatriantams, sako, valdžia Lietuvoje davusi ir tam tikrų privilegijų, pvz., buto pirmenybes, nemažiau 80 rb. mėnesinio atlyginimo, bet ir tai nepadėję. Vietiniai gyventojai, jie pasakojo, taip susigyvenę, kad, ko trūksta, iš šalies susikombinuoja, o argentiniečiams, kurie iškart pažįstamų neturėjo, viskas

Gėrimų kainos lietuviškame bare Berisso mieste.

buvę sunkiau ir taip nepriėmę prie aplinkos net per 7 metus.

Sugrįžusiųjų pasakojimu, Lietuvoje dar esą apie tūkstantis argentiniečių. Jeigu juos išleistų ir žmonės turėtų po 500 rb. kelionei (tiek lėktuvon kaštuoja iš Vilniaus į Buenos Aires), tai daugelis dar sugrįžtų.

Viena, ką sugrįžusieji giria, tai Lietuvos jaunimą. Jų pačių vaikai puikiai išmokę lietuviškai kalbėti, susidraugavę, bet tėvai negalėję prigyti ir tiek, pasiilgę "asados" ir Argentinos tvarkos.

večiau, jau Brazilijos lietuvių tarpe esant, teko išgirsti ir apie pas juos sugrįžusius iš Lietuvos ekrepatriantus. Jų buvo tiek nemažai, kad vietos lietuviai jau buvo besirengią jiems organizuoti pagalbą vėl Brazilijai įsikurti.

Bus daugiau

Lietuvos valstybinis dainų ir šokių ansamblys koncertavo Rytų Vokietijoje ir jis girdėjo 60,000 vokiečių. Dabar lanko Čekoslovakiją, kur sostinėje Pragoje lietuvių artistų klause 15,000.

Svarbus Minėjimas

DARIAUS ir GIRENO

skridimo į Lietuvą šiemet sukako 31 metai; tąją sukaktį paminėti ruošiamos pagerbimo iškilmės - SEŠTADIENĮ, LIEPOS - JULY 18 D. 1964 M.

3 val. po pietų prie Dariaus ir Girėno paminklo Litanica Square, Union Ave. ir S. 2nd St., Brooklyn, N. Y.

Programoje invokaciją skaitys kun. dr. S. Valiušaitis, J.C.D. Kalbas sakys žymūs pareigūnai ir visuomenininkai - Lietuvos generalinio konsulato atstovas New Yorke Anicetas Šimutis; anglų kalba adv. Steponas Bredes, JR.; nuo organizacijų ir jaunimo vienetų pirmininkai tars žodį.

Himnus giedos solistė Lionė Jodytė; pranešimus darys komiteto nariai - Bronė Spudienė, P. J. Montvila ir Jonas Šaltys.

Nuoširdžiai kviečiame ir kitas patriotines draugijas bei vienetus su vėliavomis, taipgi paskirus asmenis, dalyvauti minėjimo iškilmėse. Prie paminklo bus padėta gėlių. Įsijungimas nemokamas. Visu laukiame!

DARIAUS IR GIRENO PAMINKLO PASTATYMO K-TAS

Nieko nėra smagessio, kaip turėti savo nuosavę namą ir būmį tokiais laikais, kai butų nuomos mokesčiai Buenos Aires priemiesty, prie savo namo, kurie pirmame aukšte yra duonos krautuvi, stovi Verutė ir Juozas Švenčionai ir jų gimnastis Juozas Zavickas su dukra Nelida.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc

JUOZAS BRUZINSKAS, Ved.

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Vos tik keletą savaičių skiria nuo to momento kai jie apsišungs su šimtais kitų šokėjų didžiajame lietuvių pasirodyme Pasaulinėje Parodoje New Yorke rugpjūčio 23 d. Nuotraukoje - J. Matulaitienės šokėjų grupė Brooklyne. Šokėjų vadovė matoma kairėje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

UŽSIENIO POLITIKOJE

Vakarų Vokietijos užs. reik. min. Schroeder turėjo dviejų dienų konferenciją su savo diplomatais-atstovais 26-juose kraštuose. Pasidalino mintimis, Pripažino, kad pasaulyje nėra jokio entuziazmo vokiečių reikalavimui suteikti rytų vokiečiams apsisprendimo teisę. Sako, Maskva nerodo jokių polinkių čia nusileisti. Vokiečiai stovėsia už 1945 metų Potsdamo sutartį, pagal kurią Lenkijai pavestų sričių priklausomybę spręstų taikos konferencija, ne Varšuva ir Maskva.

Įsismarkėjęs Maskvos ginčas su vakarų Vokietija dėl šios diplomatų Maskvoje menamo skatinimo klaidpėdiškiam kraustyti Vokietijon, aptilo. Maskva prikišo sluntinėjimui klaidpėdiškiam sluntinių, pinigų, agitacinių laiškų. Išvykimą laiduoja 1958 m. sutartis, kuria pasinaudojo 16,000 klaidpėdiškių. Jų jaunimas ruošia savo vakarėlius vakarų Vokietijoje, kur daug kur lietuviškai šnekasi ir dainuoja.

Washingtono sudaryta sąrašas 167 amerikiečių, perbėgusių Sovietijon ir "atsisakusių nuo senojo svieto." Tarlamas prezidento Kennedy žudikas, kaip žinoma, buvo toks perbėgėlis.

Varšuva pradėjo rūpintis faktu, kad NATO sutartis 1969 m. pasibaigianti, jei nebus atnaujinta. Prancūzija jau dabar mažai jos paiso, o po jos pabaigos, gal ir Vokietija nebe norės joje būti? Išstoję galėtų ener-

gingiau (kitų nevaržomi) reikalauti iš Lenkijos savo Odero-Neisso sričių.

Diktatūra Maskvoje nusprendė duoti daugiau laisvės kolchozų ir sovchozų vedėjams ūki tvarkyti. Centras nustatys tik kiek bendrai jie turi valstybei grūdų pristatyti, o visus sėjos ir darliaus planavimus paliksias vietoms.

Chruščėvas lankė Vengriją, kur pareiškė, kad proletarai mėsos labiau nori negu klišių revoliucijų. Po to, Maskvoje minėjo savo 70 metų gimtadienį, kur vėl pareiškė, kad Azijos žmonių labiau mėgtų ryžius, negu revoliuciją. Spėjota, kad vienu ar kitu atveju busianti raudono pasaulio viršūnių konferencija, bet neįvyko. Gomulka Maskvoje pareiškė, kad tokia konferencija, jei įvyksianti, busianti tik tada, kai raudonas pasaulis vėl bus, kaip Stalino laikais, viena ola.

Lenkijos ir Rumunijos raudonieji vadai, atrodo, nori, kad rusai ir kinais smarkiai bartųsi, bet neišskirtų visai. Kur du barasi, trečias kepsnį nusineša. Gomulka kinams priminė, klausdamas kur raudonas pasaulis būtų, jei Maskva neturėtų atominių ginklų? O savajai visuomenei, kuri vėl pradėjo rodyti nerimo ženklų, priminė, kad Vakarų Vokietija jau geru metu niekad nuo lenkams patekusių kraštų rytuose neatsisakys, ir čia Maskvos parama lenkams būtina.

LIETUVIO misionieriaus tėvo jėzuito kun. D. Slapšio Indijos Rahate pastatyta bažnyčia, iš dalies Amerikos lietuvių aukomis.

Estai Londone 1961 m. yra išleidę veikalą "Aspects of Estonian Culture," kuriame 16 autorių dvidešimčių straipsnių apžvelgia Estijos geografiją, istoriją, tikėjimą, švietimą, kalbą, literatūrą, meną ir spaudą. Amerikiečiai estai 1959 m. išleido Tumulto "I Am an Estonian: the Baltics and the Metamorphosis of the Russian Empire;" 1962 m. išėjo Kitzbergo "The Sovietization of Estonia," o 1963 m. Nodello "Estonia, Nation on the Anvil."

Londone einąs Europos Lietuvis skelbia ištraukas iš A. Merklio monografijos apie A. Smetoną. Vizų Amerikon laukdamas, Smetona, sako, galvojęs: "Amerikoje turi nemaža tautiečių lietuvių. Tiktuosi, jie man padės. Žinoma man, europiečiui, Amerikos dvasia yra svetima (?). Teks apsprasti su ja." Tautiečiai padėjo ne vienam Smetonai, bet 30-čiai tūkstančių lietuvių.

STEBĖTOJAS...

Atkelta iš 5 psl.

srovė pastekusi ir mūsų brolius Mekus, apie kuriuos Langnas angliškai pasakoja: "The Polish Film School has even gained the distinction of being satyriized; the irreverent American (?) avant-gardistes, the Mekas brothers, spoofed the Poles, along with the French "nouvelle vague" and the Japanese horse opera, in their film "Hallelujah in the Hills." Šie žodžiai parodo, kad brolių Mekų darbus filmų srityje tas pasaulis pastebi, bet nežinome, ar tie broliai buvo pakviesti į Amerikos lietuvių suvažiavimą Washingtono.

Lenkija nuo 1956 metų iš Amerikos susilaukė daug ekonominės ir moralinės paramos, Rumunija - veik nieko. Tačiau, šlandien Rumunija drąsiau toliau nuo Maskvos, negu Gomulka, kuris net artėja. Išvada aiški: JAV vyriausybės politika, atrodo, neturi daug įtakos vidinėms būklėms Rytų Europoje. Viskas pareina nuo vietos žmonių veiklos ir interesų. Tas tiesa Lenkijoje, Rumunijoje, Vengrijoje, Tiesa, be abejo, ir Pabaltijo kraštuose.

Kansas u-to istorijos prof. Victor Green ruošia veikalą apie kitatautiškas kolonijas Chicagoje. Aple lietuvių ir kitų tautų kolonijas Wilkes Barre ir Scranton apylinkės 1963 metais "parašė disertaciją daktarui Pennsylvanijos u-te (mūsų "žurnalistų" nepastebėtą). Naujame veikalke profesorius vėl apžvelgs lietuvius, kurių ir kalbos jau šiek tiek pramokęs. Jam labai įdomi tema - ateivių kultūrinis išsivystymas Amerikoje ir jų santykiai su Amerikos kultūra. Gaila, kad šia tema niekas mūsų nesidomi.

Dr. J. Girnius turėjo nuvykti į tolimą Kaliforniją, toliau nuo Draugo ir Darbininko redakcijų, kad galėtų pasakyti ateitininkų šventėje mūsų katalikams: Visur ieškokite tiesos. Tegul neivienas nesijaučia esąs vienintelis tiesos savininkas. Turėkite drąsos patys imtis sprendimų, nelaukiant, kad kiti tai už jus padarytų.

Netoliese Vienybės redaktorius Juozas Tysliavos Rasų kapinėse neseniai palaidotas Vilniuje miręs poetas Mozūriūnas syki rašė:

Pracis audra.....
Už stalo susirinksime
seni draugai,
Ir tik tada pajusim,
Kad stalas toks platus,
O mūsų tiek mažai....

Morkus yra (tik nemaišykime jo su dr. Grigaičio buvusiu sekretorium) savo akimis tuos laikus matęs ir galėtų mums parašyti puikią istoriją. Bet - ar padėtų jam kas išleisti?

Po 36 metų Amerikoje, apakaičiuojama, būsią 350 milijonų gyventojų. Kiek bus lietuvių? Kiek lietuvių spaudos skaitytojų? Ar bus laisva Lietuvos valstybė?

Red. Kardelis sprendžia: "Spaudos suvažiavimas pas Bačiūną nebuvo pilnas. Būtinai įgyvendinti seną idėją - susaukti bent daugumos ne tikrai redaktorių, bet ir žymesnių spaudos ir radijo darbuotojų suvažiavimas." Argi tai dar reikia aiškinti?

Į kai kurių SLA narių siūlymą suretinti organo Tėvynės leidimą senas mūsų spaudos bendradarbis K. J. Paulauskas atsiliepią: "Suretinimu nelaimėsime, tik silpninsim organizacijos pajėgumą." Gal ir tiesa. Vietoje retinti bene naudingiau būtų paleškoti kuri seną Amerikos lietuvių redaktorių, nes naujieji ateiviai nevisai tinka redaguoti seniausios Amerikos lietuvių organizacijos organą.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAK

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1809

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvių vardas vėl plačiai suskambėjo didžiųjų pasaulio laikraščių puslapiuose, kuomet Vilniaus Žalgirio aštuonvietė valtis laimėjo dideles irklavimo varžybas Henley mieste Anglijoje. Ši Lietuvos komanda, atmintina iš prieš dvejus metus įvykusių varžybų Amerikoje, kuri yra laikoma geriausiųjų aštuonvietių valčių pasaulyje, ir Anglijoje nerado tvirtesnio varžovo.

Vilniaus Žalgiris (spaudoje rašyta -- Viljnjus Zjalgniris) ten 3 dienas iš eilės skynė pergales, kol baigmėje dėl vad. "Grand Challenge Cup" įveikė Londono Universiteto komandą trimis valties ilgiais. Amerikiečius šioje rungtyje atstovavo Harvardo universiteto juniorų aštuonvietė, tačiau ją lietuviai įveikė kvalifikacinėse varžybose dėl patekimo į pusiaubaigmę. Pusiaubaigmėje lietuviai susitiko su trimis anglų komandomis.

Amerikiečių spauda plačiai dėjo pranešimus apie šias varžybas, kuriose taip pat buvo ir daugiau susitikimų, nors aštuonvietių valčių rungtynės buvo laikomos pačiomis pagrindinėmis. Štai, AP agentūra pranešė iš Henley: "A crew of husky Lithuanians representing the Russians took Henley's biggest title..." Kitame agentūros pranešime rašyta: "Harvard's junior varsity crew went out of the Grand Challenge completely outclassed by the scorching pace of the USSR's Club Zjalgniris Viljnjus, a team of toughened Lithuanians."

* Futbolo susitikimas tarp Chicagos Lituanicos ir New Yorko Atletų baigėsi kiek nelauktu rezultatu, nors, rungtynes stebėjusių tvir-

tinimu, gana užtarnauti -- 3:1 Atletu naudai. New Yorko atstovai dar niekada iki šiol neįveikę chicagiečių, ši kartą galėjo džiūgauti savo pergale, kurios pasiekimui, jie, be abejo, turėjo sutelkti visas savo jėgas ir išrvermę. Čia yra gera pamoka chicagiečiams, kurie gal neįvertino savo varžovų ir gavo pylos. Rungtynės vyko birželio mėn. 27 d. clevelande ir turėjo išaiškinti 1964 m. S. Amerikos Lietuvos futbolo meisterį.

Birželio mėn. 28 d. Clevelande Lietuvos futbolo rinktinė, -- sudaryta iš New Yorko ir Chicagos komandų, kovojo prieš latvių rinktinę, tačiau turėjo jiems nusileisti 1:2. Galimas daiktas, čia lietuviams pakenkė gana kietos tarpusavio rungtynės išvakarėse ir vargu tokia kombinacija sekanti kartą turėtų būti leidžiama.

* PABALTIJO ir Baltarusijos respublikų šachmatų turnyre Lietuvos V. Mikėnas užėmė II vietą, surinkdamas 9,5 taško (iš 15 galimų). Pirmuoju buvo estas, tarpautinis meistras I. Nejus, sukales 11 tšk. Varžybos vyko Piarnu mieste Estijoje.

* EUROPOS šalių futbolo turnyrą šiemet laimėjo Ispanija, kuri baigmėje įveikė buvusį nugalėtoją -- Sov. Sąjungą 2:1. Rungtynės vyko Madride ir jas stebėjo 120 tūkstančių žiūrovų! Trečioje vietoje liko vengrai. Viso ši kartą dalyvavo 29 valstybės.

* AMSTERDAME įvykusiame tarponiniame šachmatų turnyre pirmas 4 vietas pasidalino danas B. Larsenas ir rusai Smyslovas, Spaskis ir M. Talis (beje, šis yra Rygos žydas). Jie

afton tours, inc.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019 PLAZA 7-9595
Cable Address: Aftontours, New York

JAU PATS LAIKAS REGISTRUOTIS AFTON TOURS INC. TVARKOMAI

Ekskursijai i Lietuva

KURI IŠ NEW YORKO SAS LEKTUVU IŠSKRENDA RUGSEJO I D.

AFTON TOURS, Sonios Sokoloff vadovaujama, išrūpino net 14 dienų viešnagės Lietuvoje. Ekskursija tęsis 21 dienas, pakelyje į Vilnių sustojant Copenhagoje ir Maskvoje. Grįžtant į Ameriką porą dienų bus lankomasi Paryžiuje ar Londone.

EKSKURSJA KAINUOJA \$1,050
Registruojantis reikia sumokėti \$100 rankpinigių.

DEL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ PRAŠOMA KREIPTIS Į VIENYBĘ.

192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207

surinko po 17 taškų. Amerikietis S. Reshevskis dalinosi aštuntą-devintą vietą su vengru Portišu ir turės su juo sužaisti 4 partijų mačą, norint išaiškinti kartas iš jų pateks į pasaulio pirmenybių pretendentių turnyrą. Šiame turnyre varžysis: M. Botvinnikas, V. Smyslovas, P. Keresas, B. Spaskis, B. Larsenas, B. Ivkovas (jugoslavas), M. Talis, L. Portišas (arba Reshevskis).

* VILNIAUS ŽALGIRIO futbolininkai, kurie jau pateko į Sov. Sąjungos futbolo taurės ketvirtfinalį, savo grupėje Sov. Sąjungos A klasėje stovi II vietoje iš 12 rungtynių surinkę 15 taškų. Rygos Daugava toje pačioje grupėje stovi VIII-je vietoje.

Iš Leningrado Klaipėdon atvyko ekskursantų laivas Baltika, kuris 12 dienų plaukioja po Baltijos jūrą, sutalpindamas iki 307 ekskursantų. Lanko Taliną, Rygą, Karaliaučių ir Klaipėdą.

Vilniaus Tiesoje "Injurkolegijos atstovybė" paleško Lietuvoje įpėdinių Amerikoje mirusio Domininko Žadeickio turtui.

Nepriklausomai Lietuvai

Lietuvos Šaulių Sąjunga buvo įkurta 1919 metų rudenį. Nepriklausomybės kovų įkarštyje. Jos nuopelnai Lietuvai ir lietuvių tautai buvo ir liks gausūs ir reikšmingi. Sovietų Sąjunga, vykdydama prievartinę Lietuvos okupaciją, nutraukė lietuvių tautos nepriklausomo gyvenimo giją ir sudraskė bendro darbo audinį, kurio kūrybos uolūs talkininkai buvo šauliai. Gal todėl nei viena lietuvių organizacija nebuvo taip skaudžiai paliesta okupantų ar kovos prieš jų jungą, kaip LŠS-ga. Tai jau įvykusi, bet dar nesurašyta mūsų tautos istorijos dalis, kuri bus reikšminga ir reikalinga Lietuvos atečiai.

1954 m. Lietuvos Šaulių Sąjunga vėl buvo atkurta tremtyje. Jungtinėse Ame-

rikos Valstybėse ir Kanadoje. Šiais metais sueina 45-ri metai nuo LŠS-gos įkūrimo Lietuvoje ir dešimt metai nuo jos atkūrimo tremtyje. Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje, norėdama tinkamai atžymėti šias dvi reikšmingas sukaktis, tąja proga leidžia knygą -- NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI, kurioje bus patalpinta gyvųjų liudininkų atsiminimų medžiaga apie šaulių veiklą Tėvynėje. Taip pat joje bus apžvelgtas LŠS-gos atsikūrimas tremtyje ir jos veikla pirmojo dešimtmečio bėgyje.

Knyga bus puošni, turės virš 300 puslapių ir gausiai paveiksluota.

Pinigus prašoma siųsti knygos admin. šiuo adresu: Kazys Žilėnas, 1920 51st Ave., Cicero 50, Ill.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOŽAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

Jack D. Reamer REAMER & SON INC. Robert F. Nark

Visokios rūšies apdrauda

APDRAUDŽIAME VISOKIUS AUTOMOBILIUS, BET KOKIO AMŽIAUS VAIRUOTOJUS
175 REMSEN STREET, BROOKLYN 1, NEW YORK
Telefonas: MAIN 4-6400. Naktį BU 7-2807

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

* DAIL. ČESLOVAS JANUŠAS liepos pabaigoje su žmona automobiliu išvyksta vasaroti į Cape Cod, kur užtruks keletą savaitių poilsiaudamas ir tapydamas.

* LIETUVIŠKŲ ALBUMŲ gražia Vytimi, išleistų Argentinos Lietuvių Balso Buenos Aires mieste, galima įsigyti Vienybėje sau ar dovanai. Kaina \$10.

* DARIAUS IR GIRĖNO tragiško skridimo minėjimas įvyksta liepos 18 d., šeštadienį, prie didvyrių paminklo Brooklyne, Lituania Square, 3 val. popiet, Smukliau žinių šios Vienybės laidoje tilpustame minėjimo komiteto pranešime.

* KUN. DR. STASYS VALIUŠAITIS įėjo į Lietuvių Komiteto Pasaulinei Parodai spaudos ir informacijos komitetą. Anksčiau jis darbavosi finansų komisijoje, bet dėl padidėjusių pareigų mokykloje, buvo pasitraukęs.

* LIETUVIŲ DIENOS Pasaulinėje Parodoje dalyvių susipažinimo vakaras įvyksta rugpjūčio 22 d. Regiment Armory patalpose su užkandžiais ir šokiais. New Yorko ir apylinkių lietuviai yra kviečiami dalyvauti ir iš arti susipažinti su tais menininkais, kurie rytojais dieną -- rugpj. 23 d. atliks programą Lietuvių Dienos šventėje.

* MUZIKAS T. KATZAS, kuris dažnai yra dalyvavęs Vienybės koncertuose kaip solistas ir padėjęs lietuviams organizuoti simfoninius koncertus, išplaukė į Londoną, o iš ten vyks į Maskvą pasimatyti su savo broliu, taip pat muziku, kurio nematęs per 40 metų. T. Katzas žadėjo porai dienų nuvykti ir į Vilnių, norėdamas susipažinti su Lietuvos muzikais, kurių kūrinius jisai yra grojęs lietuvių ir kitataučių koncertuose. Jisai ypač aukštai vertino Babilį Dvartoną, kuris neseniai minėjo 60 m. sukaktį. T. Katzas vėliausiais metais buvo New Orleans Simfoninio orkestro nariu.

* VIENYBĖS SKAITYTOJAI, kurie šiomis dienomis gaavo priminimus dėl prenumeratos apmokėjimo, maloniai prašomi atkreipti dėmesio, kad ir vasarą reikalinga lėšų laikraščio leidimo išlaidoms apmokėti. Skaitytojai, kurie neatsilyginę ilgesnį laiką, ypač prašomi nedelsti. Prenumeratos siunčiamos: Administracijai, 192 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207. Prenumerata metams - \$7.00, sumokant iš anksto už tris metus - \$15.00.

Edvardas ir Kazė Genevičiai, Liet. Pas. Parodos Komiteto nariai, su J. Valakų (kaikėje) Pas. Parodos fone.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Choral rengiasi Pasaulio Lietuvių Dienos koncertui, repetuodami su dirigentu Jeronimu Kačinsku.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Steponas Kairys...

Atkelta iš 1 psl.

tymas, Pradinio privalomo švietimo įstatymas, Miesto, Pieno Centro. Lietūtkio duomenys ir kt. Nurodė, jog dėl šaltinių gavimo buvo kreipėsis į kai kuriuos asmenis, bet nesusilaukė atsakymo. Sužinojęs, jog gyvena prel. Mykolo Krupavičiaus kaimynystėje, prašė, kad pasiteiraučiau ir jo -- ar neturėtų jam reikalingos literatūros. Beje, apie prel. M. Krupavičių irgi žadėjo užsiminti savo naujausiame atsiminimų tome.

Toliau kalba nukrypo prie bendrųjų lietuviškų reikalų. Čia inžinierius Kairys kalba lyg apsvarstydamas kiekvieną žodį. Bendrai lietuviška veikla esąs patenkintas, nes ji lietuviškus reikalus laiko gyvus, aktualių. Tačiau negali pakęsti lietuvių tarpe atsirandančių ginčų, kurie labai temdo veikimą.

Kalbėtojas pareiškė, jog esminė lietuvių tautos nuotaka krašte yra lietuviška, tačiau ten didelių įvykių neįvyksta. Tam tikrų pagerėjimų ir eventualiu atveju -- laisvės tegalima laukti tik evoliucijos keliu. Sovietų satelituose, pvz., Lenkijoje laisvės reikalavimo

žymių pastebima daugiau. Ten 40 asmenų grupė įtelkė Gomulkai bendrą raštą dėl laisvės praplėtimo.

Didesnis bendradarbiavimas su kraštu, inž. Kairio nuomone, šiuo metu dar nėra įmanomas, nes nėra tam reikalui sąlygų. Tačiau tai būtų geras dalykas, jeigu rastųsi apčiuopiamos galimybės. Pasisakė, jog į Lietuvą norėtų nuslūsti knygų, tačiau netiki, jog jos ten būtų įsileistos. (Privatiais keliais ir Vienybės redakcijos žmonės prof. Kairio knygų Lietuvon yra parūpinę. Red.)

SOCIALISTINĖS
SANTVARKOS
SALININKAS

Inž. Kairys pasisakė stovįs už demokratinę Lietuvą. Ji turėtų būti tokia, kokios žmonės norėtų, gal dalimi socialistinė. Socializmas keičia savo turinį ir jis negali būti taip pultinamas. Su tuo socializmu, kuris ateina iš Maskvos -- mongolišku socializmu -- tikrais socializmas nieko neturi bendro -- pareiškė inž. Kairys.

Pokalbintinkas, vienas iš nedaugelio mūsų žymiųjų

socialistų veikėjų, einantis 88-ąsias savo amžiaus metus, daugelį metų dirbęs Lietuvos gerovei, tikisi geresnės ateities Lietuvai bei pavergtiems lietuviams. Išsiskyrė su viltimi, jog šie bendri mūsų troškimai kada nors įgaus realias formas.

Ir grįždamas atgal į New Yorką, dviejų valandų kelionėje Long Island geležinkelio linija, dar ilgai galvoju apie šio mūsų tautos veterano -- Lietuvos Nepriklausomybės akto signataro pastabą dėl vienybės stokos lietuvių tarpe ir dažnai užtinkamo leškojimo, kas mus skiria, o ne to, kas mus jungia.

Tokios lietuvių nevieningumo bei tarpusavio nesantikos mintys plačiau išryškėjo pakalbyje su visuomenininke bei lietuviškų reikalų rėmėja Prane Lapiene, bet apie tai sekanti kartą.

* DAIL. NATALIJA JASKYNAITĖ iš New Yorko yra išvykusi ilgesniam laikui atostogų pas savo seserį ir jos šeimą Iowa valstybėje, kur smagiai lisis ir protarpiais plešia.

* VIENYBĖČIŲ pasitarimas ryšium su organizuojamam bendradarbių suvažiavimui įvyks Prane Lapienės vasarvietėje Stony Brook, L. I.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

VIENYBĖS ANGLISKASIS PRIEDAS įgyja vis didesnio pasisekimo ne tik Amerikos lietuviuose, jaunesnės kartos skaitytojų tarpe, bet ir amerikiečių sluoksniuose. Šiomis dienomis, pavyzdžiui, gauta visa eilė įdomių atsiliepimų iš kitataučių. Vienas iš jų, žinomas Amerikos visuomeninio gyvenimo veikėjas, reiškia pasigėrėjimą to skyriaus "aukštu intelektualiniu lygiu", ypatingai įvertindamas straipsnį apie Donelaitį ir įdomias "Begin Here" kolumnisto pastabas. Tas laiškas ir kiti atsiliepimai bus paskelbti sekančioje angliškojo skyriaus laidoje.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI prašomi savo aukomis padėti angliškajį priedą platinti. Tuo tarpu Vienybė savo lėšomis siuntinėjo Kongreso nariams, senatoriams, valdžios pareigūnams bei kitiems žymiesiems asmenims, kurie labai daug mums gali padėti kovoje už Lietuvos laisvę. Gaunama daug laišku, kuriuose reiškiamas padėka, kad Vienybės angliškojo skyriaus dėka turi progos susipažinti su lietuvių veikla tiek Amerikoje, tiek Lietuvoje. Daug kas prašo, kad skyrius būtų leidžiamas bent du kartai mėnesį. Visa tai reikalauja daugiau lėšų ir daugiau darbo.

PADĖKITE MUMS svarbiame ir sunkiame spaudos darbe! Aukos ir prenumeratas prašome siųsti:

VIENYBĖ, 192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN, N. Y. 11207